

Seat No. : _____

NI-118

December-2015

B.A., Sem.-III

CC-203 : Political Science

(Basic Principles of the Democracy)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. લોકશાહીની વ્યાખ્યા આપો અને લોકશાહીના મૂલ્યો સમજાવો. 14
અથવા
પ્રત્યક્ષ લોકશાહીની પદ્ધતિઓની ચર્ચા કરો.
2. લોકશાહી રાજ્ય અને બિન-લોકશાહી રાજ્યમાં વ્યક્તિ અને રાજ્ય વચ્ચેના સંબંધોનું મૂલ્યાંકન કરો. 14
અથવા
“લોકશાહી એ ઉત્તમ પ્રકારની સરકાર છે” – ચર્ચા કરો.
3. આર્થિક અને સામાજિક લોકશાહીની ચર્ચા કરો. 14
અથવા
બહુમતી શાસનના સિદ્ધાંતની ચર્ચા કરો અને તેની મર્યાદાઓ જણાવો.
4. “ઈચ્છા અને સંમતિ એ રાજ્યનો પાયો છે” – સમજાવો. 14
અથવા
લોકશાહી અને સહિષ્ણુતા પર એક નિબંધ લખો.
5. (અ) સાચું કે ખોટું લખો : 7
  - (1) સ્વતંત્રતા એ લોકશાહીનું મૂલ્ય છે. (સાચું/ખોટું)
  - (2) પ્રત્યક્ષ લોકશાહી અને પરોક્ષ લોકશાહી વચ્ચે તફાવત નથી. (સાચું/ખોટું)
  - (3) લોકપૃચ્છા એ પ્રત્યક્ષ લોકશાહીની પદ્ધતિ છે. (સાચું/ખોટું)

- (4) વ્યક્તિ અને રાજ્ય વચ્ચે સબંધ નથી. (સાયું/ખોટું)
- (5) જે.એસ. મિલ વ્યક્તિવાદી હતાં. (સાયું/ખોટું)
- (6) લઘુમતીઓને અસ્તિત્વનો અધિકાર છે. (સાયું/ખોટું)
- (7) સામાજિક લોકશાહી એટલે ભેદભાવનો અભાવ. (સાયું/ખોટું)

(બ) નીચેના જોડકાં ગોઠવો :

7

A	B
(1) ગ્રીક શબ્દ 'ડેમોસ'	(a) વ્યક્તિનું ગૌરવ
(2) અબ્રાહમ લિંકન	(b) કાયદાનું શાસન
(3) ટી.એચ. ગ્રીન	(c) પ્રજા
(4) પ્રત્યક્ષ લોકશાહી	(d) અમેરિકા
(5) લોકશાહીનું મૂલ્ય	(e) ઔદ્યોગિક લોકશાહી
(6) એ.વી. ડાયસી	(f) ઈચ્છા અને સંમતિ
(7) આર્થિક લોકશાહી	(g) પહેલ અધિકાર

Seat No. : _____

NI-118
December-2015
B.A., Sem.-III
CC-203 : Political Science
(Basic Principles of the Democracy)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Define democracy and explain the values of the Democracy. **14**
OR
Discuss the methods of Direct Democracy.

2. Evaluate the relationship between the State and individual in Democratic and Non-democratic States. **14**
OR
“Democracy is the best form of Government” – Discuss.

3. Discuss the Economic and Social Democracy. **14**
OR
Discuss the concept of majority rule and describe its limits.

4. “Will, not force, is the basis of the State” – Explain. **14**
OR
Write an essay on “Democracy and Tolerance”.

5. (A) Write **True** and **False**. **7**
  - (1) Liberty is the value of Democracy. (True/False)
  - (2) There is no difference between Direct and Indirect Democracy. (True/False)
  - (3) Referendum is means of Direct Democracy. (True/False)
  - (4) There is no relation between State and Individual. (True/False)
  - (5) J.S. Mill was a individualist. (True/False)
  - (6) Minority has right of existence. (True/False)
  - (7) Social democracy means no discrimination. (True/False)

(B) Match the following :

7

A

B

(1) Greek word – ‘Demos’	(a) Dignity of individual
(2) Abraham Lincoln	(b) Rule of Law
(3) T.H. Green	(c) People
(4) Direct Democracy	(d) America
(5) Value of Democracy	(e) Industrial democracy
(6) A.V. Dicey	(f) Will and Consent
(7) Economic Democracy	(g) Initiative
-